

Utvalg:	Forskningsutvalget	Dato: 26.01.2022
FU-sak: 1/22		Arkivsaknr.:

Horisont Europa – ERC

Bakgrunn.

ERC ble etablert som en del av EUs rammeprogram for forskning og innovasjon i 2007, og regnes som den fremste europeiske finansieringsinstitusjonen for fremragende forskning. ERC investerer i nyskapende og fremragende forskning med betydelig risiko. En [evalueringsrapport](#) fra ERC publisert i 2019 viser at 80% av prosjektene har ført til banebrytende gjennombrudd og kan vise til store vitenskapelige fremskritt.

Å motta et ERC stipend fra Det Europeiske Forskningsrådet gir internasjonal prestisje og tid og finansielle muligheter til å utvikle ny og grensesprengende forskning. For et forskningsintensivt breddeuniversitet som UiB har det stor betydning å utvikle fremragende fagmiljøer.

Denne saken gir en oversikt over hvordan UiB har arbeidet med søknader og støtte til forskere i det forrige rammeprogrammet H-2020 (2014-2020), og videre i Horizon Europe som ble lansert i januar 2021. I slutten av saken blir det lagt opp til en drøfting i Forskningsutvalget om hvilke typer virkemidler utvalget ønsker å videreutvikle for å øke søknadsomfang og innvilgete prosjekter til UiB.

ERC ved UiB

Tabell 1 gir en sammenligning av søknader og gjennomslag på de ulike ERC Grants fra EUs rammeprogram H2020 (2014-2020). Figur 1 gir en grafisk framstilling av søknader og tilslag ved UiB og UiO for den samme perioden. Det fremgår av figuren at UiB har hatt et jevnt, men begrenset tilfang av nye stipend i denne perioden. Samtidig har UiB sett med bekymring på at antall søknader til ERC StG har vært synkende fra 2018, og at det samtidig ikke har blitt innvilget nye stipend fra 2018-2020. UiB erfarte også i denne perioden at andre universitet mobiliserte og trakk fra. I søknadsrunden til Starting Grant i 2018 sendte UiO 27 søknader og fikk innvilget fem, mens NTNU sendte ni søknader og fikk tildelt et stipend.

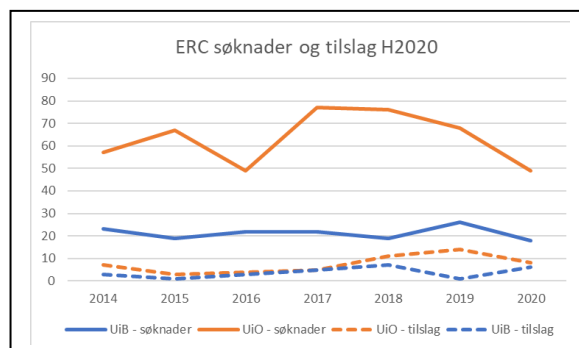
Virkemidler i ERC:

- ERC Starting Grants: for lovende forskere tidlig i karrieren, 2-7 år etter avlagt doktorgrad.
- ERC Consolidator Grants: for mer erfarne forskere, 7-12 år etter avlagt doktorgrad.
- ERC Advanced Grants: forskere som har drevet betydelig og original forskning i mer enn 10 år
- ERC Synergy Grants: to til fire toppforskere fra ulike fagfelt som må samarbeide for å kunne løse et fremragende forskningsprosjekt

Tabell 1

UiB	Søknader	Tilslag	Tilslag		Tilslag%
			Søknader pr. 1000 FoU-årsverk	pr 1000 FoU-årsverk	
StG	51	10	40	8	20 %
CoG	44	11	35	9	25 %
AdG	50	3	39	2	6 %
SyG	9	2	7	2	22 %
Totalt	154	26	122	21	17 %

Figur 1

Forskningsutvalget besluttet ved inngangen til 2020 å samle seg om en felles prosess for å få flere forskere til å søke ERC. Forskningsutvalget ønsket å flytte fokuset fra de generelle tilslagsprosentene, til å motivere flere forskere i bredden av UiB, og på alle nivå, til å søke. Sammen med fakultetene ble utvalget enig om å utvikle et sett med interne ambisjonsmål på alle fakultet over hvor mange søknader UiB bør jobbe fram i alle kategorier av ERC. Særlig Starting Grants for yngre, lovende forskere ble viktig i et langsiktig perspektiv for UiB for å utvikle og beholde de beste forskerne på UiB.

Tabell 2 til 5 viser ambisjonsmålene for antall søknader til de ulike ERC Grants slik de ble satt av fakultetene for Horisont Europa, som startet opp i 2021. Tabell 2 viser hvor mange StG-søknader som ble sendt fra fakultetene ved søknadsfristen 24.03.21. Som resultatet viser ble tre av søknadene sendt videre til runde to, mens ved resultatet 10.01.22 ble det ikke innvilget noen stipend til UiB. I denne søknadsrunden ble det innvilget totalt ni søknader på landsbasis. Fem stipend ble tildelt UiO, to stipend til NTNU, mens Handelshøyskolen BI og Chr. Michelsens Institutt fikk ett stipend hver.

13.01.2022 sendte UiB 12 nye StG-søknader. Hvem som blir invitert til runde to er ventet å komme i juli-22, mens det endelige resultatet er ventet å foreligge i desember-22. Vi ser at fakultetenes ambisjonsmål er høyere enn det reelle antallet søknader som har blitt sendt ved begge rundene, og ved den siste søknadsrunden var fakultetenes ambisjonsmål det dobbelte av antall sendte søknader. Fakultetene har ikke satt ambisjonsmål for 2023 på Starting Grant.

Tabell 2 – Starting Grant

StG	2021				2022		2023
Fak:	mål	søkn	runde 2	kontrakt	mål	søkn	mål
HF	2	4	1	0	3	4	
SV	3	1		0	3	1	
JUS	0	0		0	1	0	
KMD	0	0		0	1	0	
PSYK	0	1		0	2	1	1
MN	7	5	2	0	7	5	
MED	6	2		0	6	1	
UM	0	0		0	1	0	
TOTAL	18	13	3	0	24	12	

Tabell 3 viser ambisjonsmål og søknader for Consolidator Grants. Ved søknadsfristen 20.04.21 sendte UiB 8 søknader til denne fristen, mens fakultetenes egne ambisjonsmål var 17 søknader totalt. Tre søknader er videre til runde to, og resultatet er ventet å foreligge i midten av mai-22. Neste søknadsfrist er 17.03.22, og de foreløpige tallene viser at til sammen 14 forskere er i gang med søknader til denne fristen. I september -22, kan man forvente å få vite hvem som går videre til runde to, mens det endelige resultatet er ventet i januar 2023. Også i denne kategorien er ambisjonsmålene satt høyere enn det reelle antallet søkere.

Tabell 3

CoG	2021				2022		2023
Fak:	mål	søkn	runde 2	kontrakt	mål	søkn	mål
HF	1	1			5	3	3
SV	3	3	2		2	1	
JUS	0	0			1		
KMD	0	0			1		
PSYK	1	0			1		1
MN	5	1			5	9	
MED	6	2			6	1	
UM	1	0			0		
SARS		1	1				
TOTAL	17	8	3		21	14	4

For Advanced Grant (tabell 4) ser vi at seks forskere søkte ved fristens utløp 31.08.21. Ingen av disse gikk videre til søknadsrunde to. Neste søknadsfrist er 28.04.22, og foreløpig er det seks forskere som arbeider med søknader. Tidspunkt for hvem som går videre til runde to, samt når de endelige resultatene vil foreligge, har ikke blitt publisert ennå.

Tabell 4

AdvG	2021				2022		2023
Fak:	mål	søkn	runde 2	kontrakt	mål	søkn	mål
HF	1	0			3		4
SV	3	2	0		0		
JUS	0	0			0		
KMD	0	0			0		
PSYK	1	0			1		1
MN	5	0			5	3	
MED	7	3	0		7	2	
UM	0	0			2		
SARS		1	0		0	1	
TOTAL	17	6			18	6	5

I tillegg til StG, CoG og AdVG, søkte to forskere ved UiB om Synergy Grant (10.11.21). Hvem som går videre til runde to er ventet i mai 2022, og endelig resultatet er ventet å foreligge i november-22.

Oppfølging og søknadsstøtte

UiB ønsker å tilrettelegge for gode søknader, og utvikle virkemidler og rammer som gjør det både motiverende og enklere for forskere å orientere seg mot de mulighetene som ligger i ERC.

Siden ERC ble en del av rammeprogrammet i 2007 har søknadsrådgivere på fakultetene og sentralt bistått forskerne i søknadsarbeidet med å utvikle gode søknader. Støtten har blitt skreddersydd til den enkelte søker, avhengig av hvor erfaren søkeren har vært og hvor langt forskeren har kommet i søknadsløpet.

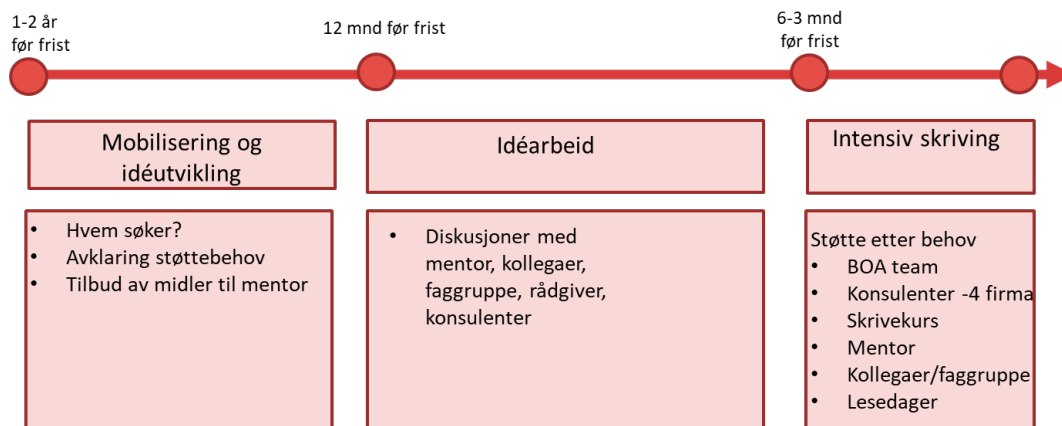
UiBs støtteapparat har utviklet rutiner og satt av dedikerte ressurser for støtte lokalt og sentralt gjennom individuell veiledning etter søkerens behov, hjelp med budsjett, kommunikasjon og HR-relaterte spørsmål. Støtteapparatet er også kontaktpunkt til Forskningsrådets rådgivere på ERC, og mot UK Research Office og eksterne konsulentbyråer, samt andre EU-kontorer for å utvikle *best practice* på søknadsstøtte. UiBs medlem i ERCs Vitenskapelige Råd oppdaterer UiB jevnlig om nyheter fra rådsmøter som kan ha innvirkning på rådgivning.

Norges Forskningsråd utvikler stadig nye støttetiltak til ERC-søkere i Norge. Det tilbys ERC lesedager der søkere kan lese innvilgede ERC søknader fra hele Norge, skrivekurs med eksterne konsulenter og en ordning der Forskningsrådet betaler for ca. 25 timer med ekstern konsulent for opptil 5 søkere fra hele Norge per ERC kategori. UiB har benyttet seg av dette tilbudet, samtidig som det er trangt om nåløyet å bli tatt opp. UiB har også rammeavtale med samme firma og kan tilby samme type hjelp til alle søkere som ønsker det mot betaling av de den såkalte PES-ordningen til universitetene fra Forskningsrådet.

Forskningsutvalget har fra 2020 hatt et kontinuerlig blikk på ERC, og nye forslag til oppfølging og virkemidler har blitt drøftet i utvalget. I løpet av 2020 hadde alle fakultetene dialogmøter med prorektor og Forsknings- og innovasjonsavdelingen med sine ledergrupper for å informere om de ulike virkemidlene og diskutere innretning og behov for å legge til rette for forskere med ERC potensial.

Figur 2 viser en skjematisk ERC-prosess, slik man prøver å tenke seg at den er oppdelt i tre faser. Denne måten å strukturere et søknadsløp har vært diskutert i FU, og det har vært bred enighet om at fakultetene og instituttene har et selvstendig ansvar for å støtte og legge til rette for søkere i en tidlige fase. Det anbefales at man starter med sitt ERC-prosjekt 1-2 år før fristen, og at forskeren får tilstrekkelig med tid til å utvikle sin forskningsidé. Det er særlig i den intensive skrivefasen på slutten av perioden at det er behov for tett bistand og oppfølging fra det administrative støtteapparatet.

Figur 2

Ny ordning – faglig mentor

I 2021 ble det øremerket sentrale midler til å utvikle nye virkemidler for søkerne. Forskningsutvalget vedtok å støtte en ordning med å tilby faglige mentorer til forskere som skulle søke til fristene i 2022. Fakultetene har fått tildelt midler basert på sine egne ambisjonsmål for antall søkere, og de fleste av søkerne har fått en støtte på kr. 30 000 til å knytte til seg en faglig mentor utenfor UiB. Tiltaket er ment som en direkte støtte til forskerne, og den individuelle avtalen med mentor kan brukes til ulike tiltak som ideutvikling, diskusjon om den internasjonale forskningsfronten og kommentarer til søknader.

Ordnningen er en del av en langsiktig strategisk støtte. Forsknings- og innovasjonsavdelingen vil komme tilbake til FU med en oppsummering av ordningen senere i år.

UiB ønsker også å prøve ut en ordning med å tilrettelegge for idémyldringssamlinger mellom søkere. Dette har så vidt blitt testet i et lite opplegg i 2020, og tilbakemeldingen fra søkerne var svært positiv. Man opplevde å ha stor nytte av å treffe andre som var i samme fase, og der man kunne bruke hverandre til å teste ideér og gi hverandre gjensidig tilbakemelding.

Oppsummering

Saken har gitt et overblikk over hvordan ERC-søkere har blitt fulgt opp ved UiB, og hvilke virkemidler UiB har satt i gang for både å bygge gode rammer rundt søkerne og motivere flere forskere til å søke. UiB har også prøvd ut en ordning med å sette fakultetsvise ambisjonsmål for hvor mange søknader fakultetene planlegger å sende år for år. Hensikten med å sette slike ambisjonsmål er ikke ment å fungere som et rent målparameter for hva man skal oppnå, men i større grad å fungere som en ambisjon knyttet til reelle navn på kandidater som man ønsker skal søke et ERC-grant.

Saken tas opp til drøfting i FU, og FU bes om å diskutere hvordan fakultet og institutt skal tilrettelegge for søkerne i fortsettelsen, for å stimulere til flere søknader og gode prosjekter.